

Yoel kitobi va Laodikeyadagi Yettinchi kun

Adventist cherkovi - To'rtinchi qism

Jeff Pippenger

2025-12-07

To'rtinchi raqam

Ishayo yigirma sakkizinchi bobda “Quddus” ustidan “hukmronlik qiluvchi masxarachi kishilar” “Efrayimning mastlari” hamda “kibr toji” sifatida tasvirlangan. “Toj” rahbarlikni, “kibr” esa shaytoniy tabiatni anglatadi.

Mastlar Xudoning ulug'vorlik “toj”iga aylanadigan qoldiq (“qoldiq”) bilan qarama-qarshi qo'yiladi, chunki keyingi yomg'ir davrida Rabbiiy xochda “inoyat shohligi”ni barpo etishi orqali timsollanganidek, O'zining “ulug'vorlik shohligi”ni barpo etadi. Xochdagi inoyat shohligi Yakshanba qonuni paytidagi ulug'vorlik shohligini timsollaydi. Keyingi yomg'ir 9/11 da, bir yuz qirq to'rt mingning muhrlanishi va tiriklarning hukmi boshlanganda boshlangan.

“Men hamma narsa o'z oldidagi yaqinlashib kelayotgan inqirozga qattiq tikilib, fikrlarini unga tomon zo'r berib cho'zayotganini ko'rdim. Isroilning gunohlari oldindan hukmga olib borilishi kerak. Har bir gunoh muqaddas maskanda e'tirof etilishi lozim, shundan keyin ish oldinga siljiydi. Bu hozir qilinishi kerak. Musibat vaqtida qoldiq shunday faryod qiladi: Ey Xudoyim, ey Xudoyim, nega Sen meni tark etding?”

“Keyingi yomg'ir pok bo'lganlarning ustiga yog'moqda — shunda ularning barchasi uni ilgarigidek qabul qiladi.

“To'rt farishta qo'yib yuborganida, Masih O'z shohligini o'rnatadi. Qo'lidan kelgan barcha ishni qilayotganlardan boshqa hech kim keyingi yomg'irni qabul qilmaydi. Masih bizga yordam berar edi. Barchamiz Xudoning inoyati bilan, Isoning qoni orqali g'olib bo'la olardik. Butun osmon bu ish bilan qiziqadi. Farishtalar ham qiziqadilar.” Spalding and Magan, 3.

Vahiy kitobidagi to'rt shamol Ishayo tomonidan ham sharq shamoli kunida tiyib turilgan qattiq shamol sifatida tasvirlanadi; xuddi Vahiydagi nizoning to'rt shamoli to'rt farishta tomonidan jilovlab turilgani kabi. Opa Uayt tomonidan bu to'rt shamol “bo'shanishga urinayotgan g'azablangan ot” deb ta'riflanib, “o'lim va vayronagarchilik” keltiruvchi kuch sifatida aniqlanadi. To'rt shamol bosqichma-bosqich qo'yib yuboriladi: avval 9/11 dan boshlab, so'ng Yakshanba qonuni paytida keskin kuchaytiriladi, va nihoyat insoniyatning sinov muddati tugaganda butunlay bo'shatiladi.

Ozod Qilingan va Tizginlangan

Xudoning sirining nihoyasiga yetishini e'lon qiladigan yettinchi karnay, ya'ni uchinchi voy, Islom ozod qilib yuborilgan, so'ngra esa 9/11 dan keyin George W. Bush tomonidan bashoratli tarzda tiyib qo'yilgan paytda, 9/11 da bashoratli ravishda chalindi. Islomning onasi — Ismoilning onasi Hojar — tiyib turish va ozod etib yuborishning timsolidir. U Sora tomonidan Ibrohim bilan farzand

ko‘rishi uchun ozod qilindi; so‘ngra rashk sababli Sora tomonidan tiyib qo‘yildi, buning oqibatida Hojar qochib ketdi, toki farishta Hojarning qochishini to‘xtatib, unga qaytishni buyurgunicha. Ishoq tug‘ilgandan keyin, Hojar bilan Soraning nizosi Ibrohim cho‘rini haydab yuborguncha davom etdi va shu tariqa uning ustiga yana bir to‘siq qo‘yildi.

Islomning to‘rtta farishtasi Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobi o‘n beshinchi oyatidagi uch yuz to‘qson bir yil va o‘n besh kunlik bashoratning boshida qo‘yib yuborildi va so‘ngra 1840-yil 11-avgust kuni jilovlandi.

Oltinchi farishta karnay chaldi, va men Xudoning oldida turgan oltin qurbongohning to‘rt shoxidan bir ovozni eshitdim. U karnayga ega bo‘lgan oltinchi farishtaga shunday dedi: Buyuk Furot daryosida bog‘lab qo‘yilgan to‘rt farishtani yechib yubor. Shunda insonlarning uchdan bir qismini o‘ldirish uchun bir soatga, bir kunga, bir oyga va bir yilga tayyorlab qo‘yilgan to‘rt farishta yechib yuborildi. Vahiy 9:13–15.

Uchinchi voy bo‘lgan Islom 11-sentabr hujumida tashlanib hujum qilish uchun qo‘yib yuborilgach, George W. Bush terrorizmga qarshi butunjahon urushini boshlab, Islomga tiyib turuvchi cheklov o‘rnatdi. Islomning timsoli bo‘lgan Ismoilning ilk bor zikr etilishi, Ismoil avlodlari har bir odamga qarshi bo‘lishini va har bir odam ham ularga qarshi bo‘lishini ko‘rsatadi.

Egamizning farishtasi unga dedi: “Mana, sen homiladorsan va bir o‘g‘il tug‘asan; uning ismini Ismoil deb atagin, chunki Egamiz sening musibatingni eshitdi. U yovvoyi bir odam bo‘ladi; uning qo‘li hammaga qarshi, hammaning qo‘li esa unga qarshi bo‘ladi; va u barcha birodarlarining ro‘parasida yashaydi.” Ibtido 16:11, 12.

Islom dunyoning oxiridagi shunday qudratdirki, unga qarshi “har bir odamning qo‘li” bo‘ladi, va Islom ham har bir odamga qarshi bo‘ladi; xuddi bugun bu mutlaqo ro‘yobga chiqayotganidek. Bashorat timsoli sifatida Islomning alohida vazifasi jahon urushini yuzaga keltirishdir. Bu mavzu Ilyos, Yahyo Cho‘mdiruvchi haqidagi rivoyat orqali tasdiqlanadi va Vahiy kitobida “xalqlarning g‘azablanishi” sifatida tasvirlanadi.

“Bu yerda tilga olingan ‘o‘sha musibat vaqtining boshlanishi’ balolarning yog‘dirila boshlanish vaqtiga taalluqli emas, balki ular yog‘dirilishidan sal oldingi qisqa davrga, Masih muqaddasxonada bo‘lib turgan paytga taalluqlidir. O‘sha vaqtda, najot ishi yakunlanib borar ekan, yer yuziga musibat kelib turgan bo‘ladi, xalqlar g‘azablangan bo‘ladilar, biroq uchinchi farishtaning ishiga to‘sqinlik qilmasliklari uchun tiyib turiladilar. O‘sha vaqtda uchinchi farishtaning baland ovozigga qudrat berish va azizlarni yetti oxirgi balo yog‘diriladigan davrda bardosh berishga tayyorlash uchun ‘kechki yomg‘ir’, ya‘ni Rabbiyning huzuridan keladigan tetiklanish keladi.” Early Writings, 85.

«Kunlar»da, ya‘ni keyingi yomg‘ir yog‘ayotgan paytda, Masih Doniyor kitobida tasvirlanganidek, O‘zining shon-shuhrat Shohligini barpo etadi.

Va bu podshohlar davrida osmon Xudosi hech qachon vayron qilinmaydigan bir shohlikni tiklaydi; va bu shohlik boshqa xalqqa topshirilmaydi, balki u ana shu shohliklarning barchasini parchalab, yo‘q qiladi, va o‘zi abadiy turadi. Doniyor 2:44.

Masih O‘zining ulug‘vorlik shohligini barpo etadigan “kunlar”da, Masihga tegishlilarning ulug‘vorlik “toji” mag‘rurlik “toji”ni kiygan mastlarga qarama-qarshi qo‘yiladi. Habakkukning yozilib, “taxtalar” ustiga ravshan qilib bitilishi lozim bo‘lgan “vahiy”si Adventizmning poydevor haqiqatlari haqidagi tarixiy guvohlikni yorqin tarzda tasvirlaydi. Habakkukning guvohligida Yoelning “mag‘rurlik” yoki “ulug‘vorlik”ka mansub ikki toifasi imon orqali oqlanganlar yoki mag‘rurlikda ko‘tarilganlar sifatida ifodalanadi. Ikkinchi bobning to‘rtinchi oyati bu ikki toifaga murojaat qiladi va ular Farziy hamda Boj yig‘uvchining mumtoz misoliga parallel keladi. Boj yig‘uvchi oqlanib uyiga qaytdi, Farziyning esa “joni” “to‘g‘ri emas”, chunki u “mag‘rurlikda ko‘tarilgandir.”

Mana, mag‘rurlangan kishining ruhi unda to‘g‘ri emas; ammo solih o‘z imoni bilan yashaydi. Habakkuk 2:4.

Keyingi oyatda Xabaquq qalblari mag‘rurlik bilan ko‘tarilgan tabaqani mastlar deb ta’riflaydi; shu tariqa Ishayo va Xabaquq tilga olgan mastlarni “mag‘rurlik” bilan bog‘laydi.

Haqiqatan ham, sharob tufayli u gunoh qiladi; u mag‘rur odamdir, uyida tinchimaydi; u o‘z nafsini do‘zax kabi kengaytiradi, o‘lim kabidir va hech qachon qanoatlanmaydi; balki barcha xalqlarni o‘ziga yig‘adi va barcha elatlarni o‘z oldiga to‘playdi. Habakkuk 2:5.

Habakkukdagi ushbu oyatlar nafaqat Milleriylar tarixida bajo bo‘lganini, balki ularning bajo bo‘lishi Ellen White hamda adventizmning ilk kashshoflari uchun umumiy bir mavzu bo‘lganini yodda tutish joizdir. Milleriylar tarixining to‘rtinchi oyatida ifodalangan imon orqali oqlanganlar, kutish vaqtini ham, Boburning qulaganini e‘lon qiluvchi ikkinchi farishta xabarining kelishini ham belgilagan birinchi umidsizlik inqiroziga bardosh berganlar edi. Milleriylar o‘sha sinovli tarix ichida ilgari tarixan protestantlar bo‘lgan ahd xalqining Boburning qizlariga aylanganini tushunib yetdilar. O‘sha protestantlar Sardis jamoati bilan ifodalangan protestantlar edi; bu esa ahd xalqini ifodalaydi, chunki ularda “nom” bor edi — bu ham fe‘l-atvorning, ham ahdiy munosabatning timsoli edi — biroq ular o‘lik edilar.

Sardisdagi jamoatning farishtasiga yoz: Xudoning yetti Ruhiga va yetti yulduzga ega bo‘lgan Zot shunday demoqda: Men sening ishlaringni bilaman; sen tiriksan, degan noming bor, ammo o‘likсан. Vahiy 3:1.

1844-yilda 19-aprelda boshlanib, keyinchalik 22-oktabrda yakunlangan sinov jarayonida — bu sinovdan o‘ta olmaganlar mag‘rurlikda yuksaldilar, va agar biz faqat beshinchi oyatdan keyingi oyatlarni o‘qisak, u yerda insoniy mag‘rurlikning xususiyati papalik kibr-u havosi va o‘zini ulug‘lashining bir tasviri bilan namoyon etilganini ko‘ramiz. Bu yigirmanchi oyatda nihoyasiga yetadi: Egamiz O‘zining muqaddas ma’badidadir; butun yer yuzi Uning huzurida sukut saqlasin.

Ammo Egamiz O‘zining muqaddas ma’badidadir; butun yer yuzi Uning oldida sukut saqlasin. Habakkuk 2:20.

Habakkuk kitobining ikkinchi bobidagi ikkinchi oyat 1844-yil 19-apreldagi birinchi umidsizlikni ko‘rsatadi, bob esa yigirmanchi oyat bilan yakunlanadi; bu oyat Rabbiyning O‘z ma’badiga to‘satdan kelgan 1844-yil 22-oktabr sanasini aniq belgilaydi.

1844-yil 22-oktabrdagi To‘rt Kelish (satrma-satr)

“Masihning muqaddas maskanni poklash uchun bizning oliy ruhoniymiz sifatida eng muqaddas joyga kelishi, Doniyor 8:14 da ko‘rsatilganidek; Inson O‘g‘lining Qadimiy Zot huzuriga kelishi, Doniyor 7:13 da taqdim etilganidek; va Rabbiyning O‘z ma’badiga kelishi, Malaki tomonidan bashorat qilinganidek, bir xil hodisaning tavsiflaridir; va bu, shuningdek, Masih tomonidan Matto 25 dagi o‘n qiz haqidagi masalda tasvirlangan kuyovning nikohga kelishi orqali ham ifodalanadi.” Buyuk Kurash, 426.

Uchinchi va to‘rtinchi oyatlar ikkinchi oyatdan yigirmanchi oyatgacha bo‘lgan sinov jarayonida, ya’ni 1844-yil 19-apreldan 1844-yil 22-oktabrgacha bo‘lgan sinov jarayonida vujudga keladigan ikki toifani aniqlab beradi. To‘rtinchi oyatdan o‘n to‘qqizinchi oyatgacha bo‘lgan qism papalik hokimiyatiga murojaat qiladi; bundan faqat o‘n to‘rtinchi oyat mustasno bo‘lib, u Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishta 9/11 da tushib kelganidan keyin davom etadigan tarixga taalluqlidir.

Zero yuzini dengizni suvlar qoplagandek, Egamiz ulug‘vorligining bilimi bilan to‘ldirilur.
Habakkuk 2:14.

Millerchilar tarixidagi ikkinchi farishtaning sinov jarayonida sajda qiluvchilarning ikki toifasi shakllandi va keyinchalik 1844-yil 22-oktabr inqirozida namoyon bo‘ldi. Ushbu parchadagi fosiqlarning fe‘l-atvori papalikning fe‘l-atvoridir, va o‘sha sinov davrida sodiq Millerchilar ikkinchi farishtaning xabariga muvofiq holda, Millerchilar xabarini rad etganlari tufayli protestant cherkovi Rimning qizlariga aylanganini e‘lon qildilar. 19-apreldan boshlanib 22-oktabrda yakunlangan tortishuv — xuddi Belshazar singari Bobil sharobini ichuvchi mag‘rur kishi sifatidagi fe‘l-atvor bilan, yoki Belshazar oldidagi Doniyor kabi imoni orqali oqlangan kishi sifatidagi fe‘l-atvor o‘rtasida ajralish sodir bo‘lgan maydondir. Aynan o‘sha tortishuv uchinchi farishta xabari bilan bog‘liq abadiy haqiqatlarga dunyoni uyg‘otadigan dramatik voqealar ochiladigan joydir. Mast bo‘lgan bilan oqlangan o‘rtasidagi bu qarama-qarshilik dunyo bu masalalardan qanday xabardor qilinishi haqidagi dalil doirasiga joylashtirilgan: “Chunki yer Rabbiyning ulug‘vorligi haqidagi bilim bilan to‘ladi, xuddi dengizni suvlar qoplagandek.” O‘sha yoritish 9/11 da boshlandi.

Xabaqquq kitobining ikkinchi bobida tasvirlangan tarixning yakunida, Rabbiy 1844-yil 22-oktabrda to‘satdan O‘z ma’badiga keldi. U buni Doniyor sakkizinchi bobining o‘n to‘rtinchi oyatida Palmoni sifatida bayon etgan bashoratning bajo bo‘lishi sifatida amalga oshirdi.

Palmoni

Muqaddas Kitob taqvimining yettinchi oyining o‘ninchi kunida, bu sana 1844-yilda o‘ninchi oyning yigirma ikkinchi kunga to‘g‘ri kelgan edi, Habakkuk 2:20 bajo bo‘ldi, va samoviy ma’badda Masih xizmatidagi bir dispensional o‘zgarishni aniqlab beruvchi “bob va oyat”da “220” ramziy sonini ko‘rish mumkin. Bir yuz qirq to‘rt mingning bashoratiy xususiyatlaridan biri shuki, ular Qo‘zi qayoqqa borsa, Uning ortidan ergashadiganlardir. Masihga ergashish esa Uning Kalomida Unga ergashishni anglatadi.

Uning Kalomida “220” soni ramziy ma’noda ilohiylik va insoniylikning birikishini ifodalaydi, va Masih aynan o’sha sanada boshlagan ishning o’zi ham Uning ilohiyligini insoniylik bilan birlashtirish ishi edi. 1844-yilda o’ninchi oyning yigirma ikkinchi kunida, yoki ramziy ma’noda yigirma ikki karra o’n “220”ga teng bo’lganda ($22 \times 10 = 220$), yoxud aytish mumkinki, ramziy jihatdan “220”ga teng keladigan aynan o’sha sanada, Habakkuk “2:20” bajo bo’ldi, chunki Masih tergov hukmini boshlash uchun muqaddas joydan Eng Muqaddas joyga o’tdi.

Palmoniy — Ajib Hisoblovchi — Adventizmning markaziy ustuni bo’lgan “savol va javob” ichida turadi, va Adventistlarning aksariyati bu haqiqatdan butunlay bexabardir.

“Boshqa barcha oyatlardan ustun ravishda Advent e’tiqodining ham poydevori, ham markaziy ustuni bo’lgan Muqaddas Bitikdagi bayonot shunday edi: ‘Ikki ming uch yuz kun; shundan keyin muqaddas joy poklanadi.’ [Daniel 8:14.]” The Great Controversy, 409.

Doniyor kitobining sakkizinchi bobi o’n uchinchi va o’n to’rtinchi oyatlari o’n uchinchi oyatdagi savolni va undan keyin o’n to’rtinchi oyatdagi javobni ifodalaydi. Ibroniycha Palmoniy so’zi o’n uchinchi oyatda “o’sha muayyan muqaddas zot” deb tarjima qilingan bo’lib, Masihning aynan shu nomi Ajoyib Sanovchi yoki Sirlarning Sanovchisi degan ma’noni anglatadi.

Ellen White o’n to’rtinchi oyatni Adventizmning markaziy ustuni va poydevori deb belgilaganida, u ilohiy urg’uni ushbu ikki oyatdagi savol va javobga qaratadi; bu esa Ajoyib Sanovchi sifatidagi Masih asosiy murojaat nuqtasi bo’lishi kerakligini talab etadi. Opa White qayta-qayta Masihni har qanday parchadagi markaziy haqiqat sifatida ko’rishning ahamiyatini ta’kidladi, va o’n uchinchi hamda o’n to’rtinchi oyatlarda Masihning bevosita zohir bo’lishi bor — “o’sha muayyan muqaddas zot”, — u Palmonidir.

1863-yilda Adventizm Levilar yigirma oltinchi bobidagi “yetti vaqt”ni rad etganida, ular Palmonidan ko’z yumdilar, chunki savol va javobning bashoratli tuzilmasi Musoning “yetti vaqt”i bilan Doniyorning “ikki ming uch yuz kun”i o’rtasidagi munosabatga asoslangandir. Musoning “yetti vaqt”i, ya’ni ikki ming besh yuz yigirma yil, va Doniyorning “ikki ming uch yuz kecha-kunduz”i, ya’ni ikki ming uch yuz yil, o’rtasidagi bashoratli munosabat sonlar bilan ifodalanadigan vaqt orqali belgilangan bo’lib, Ajoyib Sanovchi esa Adventizmning markaziy ustuni bo’lgan savol va javobning ayni markazidadir. Yusufning asarlarini o’qiganlar, ehtimol, uning Xudo tomonidan yaratilgan ikki alohida narsani aniqlab ko’rsatgan mantiqiy dalillarini eslarlar. Ulardan biri ibroniy tili, ikkinchisi esa o’lchab bo’ladigan vaqt bo’lib, bu esa o’z navbatida matematikani talab etadi.

O’n uchinchi oyat “Qancha vaqt?” deb so’raydi. Bu oyat “qachon” deb so’ramaydi, balki “qancha vaqt?” deb so’raydi. Savol davomiylik haqida (qancha vaqt?)mi yoki ma’lum bir vaqt nuqtasi haqida (qachon?)mi — buni to’g’ri anglash to’g’ri tushunish uchun nihoyatda muhimdir. O’n to’rtinchi oyatdagi savolga berilgan javob yoki bir vaqt nuqtasini ko’rsatadi, yoki bir vaqt davrini, ehtimol ikkalasini ham; ammo javob qanday bo’lishidan qat’i nazar, u o’n uchinchi oyatdagi savolning konteksti doirasida tushunilishi lozim. Kalomni to’g’ri taqsim etish, ya’ni o’n to’rtinchi oyatdagi javobni to’g’ri tushunish, savol kontekstini to’g’ri anglashni talab qiladi. U “qachon”mi yoki “qancha vaqt”mi?

Efrayimning mastlari o'n to'rtinchi oyat vaqtning muayyan bir nuqtasini ko'rsatayotganini noaniq tarzda ta'lim qiladilar; ular bu nuqtani 1844-yil 22-oktabr deb belgilaydilar. Bunday qilganlarida, ehtimol, ular biz hozirgina The Great Controversy'dan keltirgan parchara murojaat qilishlari mumkin, ammo Xudoning Kalomi hech qachon o'zgarmaydi va u hech qachon muvaffaqiyatsizlikka uchramaydi. "Qancha vaqtgacha" degan savol vaqtning muayyan bir nuqtasini emas, balki davomiylikni ko'rsatadi. 1844-yil 22-oktabr tekshiruv hukmi davrini boshlab berdi, va o'sha ish bilan bog'liq haqiqatlar abadiy xushxabarning ifodasidir hamda ular shunchaki uning boshlanish sanasidan ko'ra ancha muhimroqdir.

Ibroniylar til grammatikasi ravshandir, va aynan o'sha ma'no King James Version tarjimasiga ko'chirilgan. Grammatika nafaqat savolni davomiylik kontekstiga aniq joylashtiradi, balki "qancha vaqtgacha" degan savol Injil bashoratining bir ramzidir. Bir necha guvohliklar asosida shuni ko'rsatish mumkinki, ramz sifatidagi "qancha vaqtgacha" degan savol 9/11 tarixidan Yakshanba qonunigacha bo'lgan tarixni ifodalaydi. Endi Palmoni va Yoelga qaytishdan oldin, avvalo "qancha vaqtgacha" ramzini ko'rib chiqamiz.

Qachongacha? Ishayo oltinchi bob Theological writing or religious publication context often requires careful preservation of tone, symbolism, and citation structure. To continue, please provide the full body text you want translated.

Ishayo kitobining oltinchi bobi uchinchi oyatida farishtalar yer Xudoning ulug'vorligiga to'la ekanini e'lon qiladilar.

Va biri boshqasiga nido qilib dedi: "Muqaddas, muqaddas, muqaddasdir Sarvari Olam; butun yer yuzi Uning ulug'vorligiga to'lgandir." Ishayo 6:3.

Opa Uayt Vahiy 18-bobdagi farishtaning tushishini uchinchi oyatdagi farishtalar bilan bog'laydi.

"Ular [farishtalar] butun yer Uning ulug'vorligi bilan to'ladigan kelajakni ko'rar ekanlar, g'olibona madh qo'shig'i biridan boshqasiga ohangdor navoda aks-sado beradi: 'Muqaddas, muqaddas, muqaddasdir Sarvari Koinot.'" Review and Herald, December 22, 1896.

Ishayo 9/11 da turib, ko'rishni ham, eshitishni ham istamaydigan Laodikeya xalqiga 9/11 xabarini qachongacha yetkazishi lozimligini so'raydi. Unga shaharlarga vayron bo'lgungacha sabr-toqat bilan davom etishi kerakligi aytiladi; shaharlarning vayron qilinishi esa, milliy murtdalik ortidan milliy halokat keladigan yakshanba qonuni paytida boshlanadi.

Shunda men dedim: "Yo Rabbi, qachongacha?" U javob berdi: "Shaharlar aholisiz vayron bo'lguncha, uylar odamsiz qolguncha, yurt butunlay xarob bo'lguncha, va Egamiz odamlarni uzoqqa olib ketguncha, hamda yurt o'rtasida buyuk tashlab ketilish bo'lguncha. Ammo unda yana o'ndan biri qoladi, va u qaytib keladi, va yutib yuboriladi; barglarini to'kkanida tanasining mohiyati o'zida qoladigan teil daraxti va eman kabi, muqaddas urug' ham uning mohiyati bo'ladi." Ishayo 6:11-13.

9/11 paytida, yer Xudoning ulug‘vorligi bilan yoritilganida, Ishayo so‘nggi yomg‘ir xabarini taqdim etish uchun moylanadi va yuraklari semirgan odamlarga 9/11 xabarini qancha vaqt yetkazishi kerakligini so‘rab: “Qachongacha?” deydi. Javob esa: yakshanba qonunigacha, o‘shanda “yurt o‘rtasida buyuk tashlab ketish bo‘ladi”, deganidir. “Buyuk tashlab ketish”ni Ishayo yigirma ikkinchi bobda Shebna sifatida tasvirlaydigan Laodikeyachi Adventizm amalga oshiradi.

Mana, Egamiz seni qudratli bir asirlik bilan olib ketadi va albatta seni o‘rab qo‘yadi. U seni shiddat bilan aylantirib, katta bir yurtga koptokdek uloqtiradi; o‘sha yerda sen o‘lasan, va o‘sha yerda ulug‘vorligingning aravalari xo‘jayining uyiga sharmandalik bo‘ladi. Men seni o‘rningdan haydab yuboraman, va u seni martabangdan pastga tushiradi. Ishayo 22:17–19.

Laodikealik Adventizm yakshanba qonuni paytida haqiqatni tark etadi va Daniel kitobining o‘n birinchi bob qirq birinchi oyatida tasvirlanganidek, o‘sha yerda “ag‘darib tashlanadi”.

U ulug‘vor mamlakatga ham kiradi, va ko‘p mamlakatlar qulaydi; ammo uning qo‘lidan quyidagilar qutulib qoladi: Edom, Mo‘ab va Ammon farzandlarining boshliqlari. Doniyor 11:41.

Ishayo “qancha vaqtgacha?” deb so‘raganida, unga bu xabarni Adventizmga, to Doniyor o‘n birinchi bob qirq birinchi oyatdagi “ko‘plar” yakshanba qonuni paytida “ag‘darib tashlanadigan” vaqtgacha yetkazishi aytiladi; o‘sha paytda ular Shabbatni va Xudoni tark etadilar. Shundan so‘ng ular, Muqaddas Kitobning barcha kitoblari uchrashib yakun topadigan va Vahiy kitobida tasvirlanganidek, Rabbiyning og‘zidan qusib tashlanadilar; u yerda Ishayo yigirma ikkidagi Shebna “uzoqqa” “olib ketilganlari” kabi “katta bir mamlakatga koptokdek” “qattiq otiladi.”

O‘sha davrda “o‘ndan bir” (ya‘ni ushr) sifatida tasvirlangan qoldiq “qaytadi”; ushbu parchada ular barglari to‘kilganda ham o‘zida “mohiyat” qoladigan daraxtlarga qiyos qilinadi. Payg‘ambarlik ramziyligida “barglar” e‘tiqod da‘vosini ifodalaydi. Adventizm yakshanba qonunigacha kelib, Xudoning Shabbati o‘rniga haftaning birinchi kunini qabul qilganida, ular o‘zlarining “e‘tiqod da‘vosi” barglarini to‘kib tashlaydilar va endi Xudoning yettinchi kunlik Shabbatini saqlab turishni da‘vo qilmaydilar.

“Anjir daraxtining la‘natlanishi amalda namoyon etilgan bir masal edi. Masihning ko‘z o‘ngida o‘zini soxta yaproqlari bilan ko‘z-ko‘z qilgan o‘sha hosilsiz daraxt yahudiy xalqi uchun bir ramz edi. Najotkor O‘z shogirdlariga Isroilning halokatiga sabab bo‘lgan omilni ham, uning muqarrarligini ham ravshan qilib ko‘rsatishni istadi. Shu maqsadda U daraxtni axloqiy xususiyatlar bilan ta‘minladi va uni ilohiy haqiqatning sharhlovchisiga aylantirdi. Yahudiylar boshqa barcha xalqlardan ajralib turar, Xudoga sadoqat da‘vo qilardilar. Ular U tomonidan alohida marhamatga sazovor etilgan edilar va ular o‘zlarini boshqa har qanday xalqdan ustun darajadagi solihlikka da‘vogar deb bilardilar. Ammo ular dunyoga muhabbat va foyda orttirish hirsidan buzilgan edilar. Ular o‘z bilimlari bilan maqtanardilar, biroq Xudoning talablaridan bexabar edilar va riyoga to‘la edilar. Hosilsiz daraxt singari, ular o‘zlarining soxta shoxlarini baland ko‘targan, ko‘rinishda yam-yashil va ko‘zga chiroyli bo‘lgan, ammo “yaproqlardan boshqa hech narsa” bermagan edilar. Yahudiy dini o‘zining muhtasham ma‘badi, muqaddas qurbongohlari, mitra kiygan ruhoniylari va ta‘sirchan marosimlari bilan, albatta, tashqi ko‘rinishda go‘zal edi, ammo kamtarlik, sevgi va xayrixohlik unda yo‘q edi.”

“Anjir bog‘idagi barcha daraxtlar mevasiz edi; ammo bargsiz daraxtlar hech qanday umid uyg‘otmas, shu bois hech qanday hafsalani ham pir qilmas edi. Bu daraxtlar orqali majusiylar ifodalangan edi. Ular ham yahudiylar kabi xudoparastlikdan mahrum edilar; biroq ular Xudoga xizmat qilishni da‘vo qilmagan edilar. Ular yaxshilik haqida maqtanchoq da‘volar qilmas edilar. Ular Xudoning ishlari va yo‘llariga nisbatan ko‘r edilar. Ular uchun anjirlar vaqti hali kelmagan edi. Ular hanuz ularga nur va umid keltiradigan kunni kutayotgan edilar. Xudodan ulug‘roq barakalarga sazovor bo‘lgan yahudiylar esa bu in‘omlarni suiiste‘mol qilganliklari uchun javobgar tutilgan edilar. Ular maqtangan imtiyozlar faqat ularning aybini yanada oshirdi.” The Desire of Ages. 582, 583.

Yakshanba qonuni qabul qilinganda, Laodikeyalik adventizmning Xudoning ahd xalqi ekanligi haqidagi da‘vosi barham topadi, chunki ular o‘lim ahdining tamg‘asini qabul qilib, hayot ahdining muhrini rad etadilar. Shundan so‘ng ular o‘z da‘vo-bayonlarining barglarini tashlab yuboradilar va ko‘z oldiga keltiriladigan narsa — Ishayo orqali ifodalangan qoldiqdir; ular 9/11 da qadimgi yo‘llarga “qaytdilar”, so‘ngra o‘zlarining (Ishayoning) buzilgan tajribasini anglaganlarida tuproqqacha xor qilindilar va bundan keyin qurbongohdan olingan bir cho‘g‘ bilan poklandilar. Opa Uayt bizga qurbongohdan olingan cho‘g‘ poklanishni ifodalashini bildiradi, biroq poklanish — bu shunchaki cho‘g‘ning Ishayoning lablariga tegishi orqali amalga oshiriladigan narsadir.

“Tirik cho‘g‘ poklanishning ramzidir. Agar u lablarga tegsa, ulardan hech qanday nopok so‘z chiqmaydi. Tirik cho‘g‘, shuningdek, Rabbiyning xizmatkorlari sa‘y-harakatlarining qudratini ham ramziy ifodalaydi.” Review and Herald, 1888-yil 16-oktabr.

Oxirgi kunlarda yerga tashlanadigan qurbongohdagi “ko‘mir” — Vahiy kitobining sakkizinchi bobidagi dastlabki besh oyatda yettinchi va oxirgi muhr ochilganda yerga tashlangan ko‘mirdir. Ishayo, va demakki, yuz qirq to‘rt ming kishi ko‘mirning ularning lablariga tegishi orqali poklanadi, biroq “ko‘mir” bir xabardir. U farishtaning qo‘lidan kitobni olib, uni yeganlarida ularning lablariga tegadi.

Ularni O‘z haqiqating bilan muqaddas qilgin: Sening kaloming haqiqatdir. Yuhanno 17:17.

“Qaytadigan” va qoldiq (qolganlar)ga aylanuvchilar dub va terabint daraxtlari sifatida ifodalanadi; va xuddi Masih “daraxtni axloqiy sifatlar bilan bezab, uni ilohiy haqiqatning sharhlovchisiga aylantirgan” bo‘lsa, Ishayoning daraxtlari ham “modda” orqali ularda ifodalangan “axloqiy sifat”ga egadir. Modda daraxtlar bilan birga qoladi, hatto faqat e‘tirofning barglari bo‘lganlar ulotqirib tashlanganda ham. “Muqaddas urug‘” o‘sha “modda”dir, va Masih bashoratdagi “muqaddas urug‘”dir. Qoldiq sifatida va Ishayoning o‘zi tomonidan oltinchi bobda ifodalangan o‘sha daraxtlar odamlarni, demak insoniyatni ifodalaydi, muqaddas urug‘ esa ilohiyatni ifodalaydi. Shunday qilib, Ishayo 6 Adventizmning 11-sentabrdan yakshanba qonunigacha bo‘lgan poklanishini ko‘rsatadi, va Ishayo ushbu bashoratli tarixga qo‘shadigan tafsilotlarning barchasi uning “qancha vaqtgacha” degan savoli orqali ifodalanadi. Ishayo uchun “qancha vaqtgacha” degan savolning javobi 11-sentabrdan yakshanba qonunigacha bo‘lgan davr edi.

Qancha vaqt? 1840–1844

1840-yil 11-avgust 9/11 hodisasining timsoli edi va 1840-yil 11-avgustdan 1844-yil 22-oktabrgacha bo'lgan bashoratli tarix davomida Ilyos bilan Izabelning payg'ambarlari o'rtasidagi Karmil tog'idagi jang yuz berdi. Oxir-oqibat, Baalning payg'ambarlari soxta payg'ambarlar ekani namoyon bo'ldi va Ilyos tomonidan qatl etildi, biroq qarama-qarshilikning eng boshidayoq Ilyos: "Qachongacha" sizlar ikki fikr orasida ikkilanib turasizlar? degan savolni berdi.

Ilyos butun xalqqa yaqin kelib, dedi: Qachongacha ikki fikr orasida ikkilanib yurasizlar? Agar Egamiz Xudo bo'lsa, Unga ergashinglar; agar Baal bo'lsa, unda unga ergashinglar. Xalq esa unga bir og'iz ham javob qaytarmadi. So'ng Ilyos xalqqa dedi: Men, yolg'iz men, Egamizning payg'ambari bo'lib qoldim; Baalning payg'ambarlari esa to'rt yuz ellik kishidir. 1 Shohlar 18:21, 22.

Ilyos 1840-yil 11-avgustda turibdi; u o'sha avlodidan Milleriylar xabari haqiqatmi yoki yolg'onmi, deb so'ramoqda. Bu, Ishayo olti bo'lgani kabi, Laodikeyaga qaratilgan yana bir xabardir.

"Minglab odamlar William Miller va'z qilgan haqiqatni qabul qilishga yo'naltirildi, va xabarni e'lon qilish uchun Ilyosning ruhi va qudratida Xudoning xizmatkorlari ko'tarildi. Isoning xabarchisi bo'lgan Yuhanno singari, bu tantanavor xabarni va'z qilganlar boltani daraxtning ildiziga qo'yishga va odamlarni tavbaga munosib mevalar keltirishga da'vat etishga majbur ekanliklarini his etdilar. Ularning guvohligi jamoatlarni uyg'otish, ularga kuchli ta'sir ko'rsatish va ularning haqiqiy xarakterini namoyon qilish uchun mo'ljallangan edi. Va kelajakdagi g'azabdan qochish haqidagi tantanavor ogohlantirish yangraganida, jamoatlarga qo'shilgan ko'plab kishilar shifo beruvchi xabarni qabul qildilar; ular o'z ortga qaytishlarini ko'rdilar va tavbaning achchiq ko'z yoshlari hamda qalbning chuqur iztirobi bilan o'zlarini Xudo oldida kamtar tutdilar. Xudoning Ruhi ularning ustiga nozil bo'lganida esa, ular: 'Xudodan qo'rqinglar va Unga ulug'vorlik beringlar, chunki Uning hukm soati keldi', degan hayqiriqni yangratishga yordam berdilar." Early Writings, 233.

1840-yildan 1844-yilgacha bo'lgan sinov tarixida Ilyosning xabarini rad etgan protestantlar Rimning qizlariga aylandilar va Protestantizmning mantiyasini Milleriy Adventizmga topshirdilar. Ishayo va Ilyos bilan bizda "qancha vaqtgacha" degan savolning 9/11 da boshlanib, Yakshanba qonuni bilan tugaydigan tarixning ramzi ekaniga guvohlik beradigan ikki guvoh bor. Milleriy tarixda 1840-yil 11-avgust 9/11 ga muvofiq keladi, 1844-yil 22-oktabr esa Yakshanba qonuniga muvofiq keladi. Osmondan olov tushib, Ilyosning qurbonligini yutib yuborganida, o'n ikki toshning barchasi qurbonlik bilan birga yoritildi; shu tariqa bir yuz qirq to'rt mingliklar yoritilgan toshlar sifatida ifodalangan bir bayroq-belgi etib ko'rsatildi. Soxta payg'ambarlar keyin Ilyos tomonidan o'ldirildi, xuddi shuningdek soxta payg'ambar bo'lgan Amerika Qo'shma Shtatlari ham Yakshanba qonunida oltinchi shohlik sifatida o'ldiriladi.

Ishayo oltinchi bob Xudoning xalqi orasida 11-sentabrdan boshlab Yakshanba qonunigacha davom etadigan sinov, poklanish va musaffolanish jarayonini ta'kidlaydi. Ilyos Xudoning xalqidagi Laodikiyalik munosabatga murojaat qilmoqda, shu bilan birga haqiqiy va soxta payg'ambar, va natijada haqiqiy yoki soxta xabar o'rtasidagi dalillarni ham taqdim etmoqda. Shunday qilib, 1840-yil 11-avgustdan boshlanib 1844-yil 22-oktabrda yakunlangan holda, Sardis davridagi

protestantlar ustiga bir bashoratli sinov keltirildi, va xuddi Karmel tog‘idagi olov ikki toifaga ajralishni yuzaga chiqarganidek, 1844-yilda ham ikki toifa namoyon bo‘ldi. Sinov jarayonidagi bir toifa tez orada “sobiq” ahd xalqi bo‘ladiganlar edi, boshqa toifa esa Xudo 1844-yil 22-oktabrda ahdga kiradigan Millerit Adventizm edi. Sinov va ajralish davri uzumzor haqidagi hikoyadir, chunki Millerit Adventizm ayni o‘sha nuqtada haqiqiy payg‘ambar ekanligi ko‘rsatildi, Sardisdagi protestantizm esa murtad protestantizm sifatidagi o‘z rolini ado eta boshladi. Xuddi Baalning payg‘ambarlari soxta ekani fosh etilganidek, xuddi shuningdek sobiq ahd xalqi ham fosh etildi va so‘ng Milleritlar tomonidan Rimning bir qizi sifatida belgilandi. Karmel tog‘i haqidagi hikoya, shuningdek ushbu tarixning Milleritlar davridagi amalga oshishi, Ishayo oltinchi bobiga ikkinchi guvohlikni taqdim etadiki, “qancha vaqtgacha” degan savol 11-sentabrdan Yakshanba qonunigacha bo‘lgan vaqt davrining ramzidir.

“‘Ibrohimning, Is‘hoqning va Isroilning Parvardigor Xudosi,’ deb yolvoradi payg‘ambar, ‘bugun ma’lum bo‘lsinki, Sen Isroilda Xudosan, men esa Sening qulingman, va men bularning hammasini Sening kalomingga binoan qildim. Meni eshit, ey Parvardigor, meni eshit, toki bu xalq Sen Parvardigor Xudo ekaningni va ularning yuragini yana O‘zingga qaytarganingni bilsin.’”

“Muqaddas jiddiyligi bilan ezuvchi bir sukut hammaning ustiga cho‘kdi. Baal ruhoniylari dahshatdan titraydilar. O‘z ayblarini anglagan holda, ular tezkor qasosni kutadilar.

Ilyosning ibodati tugashi bilanoq, chaqmoqning yorqin yaltirashlariga o‘xshash olov alangasi osmondan ko‘tarib qo‘yilgan qurbongoh ustiga tushib, qurbonlikni yutib yuboradi, xandaqdagi suvni yalab ketadi va hatto qurbongohning toshlarini ham kuydirib yuboradi. Alanganing yorqinligi tog‘ni yoritadi va olomonning ko‘zlarini qamashtiradi. Quyidagi vodiylarda, yuqoridagilarning harakatlarini tashvishli intiqlik bilan kuzatayotgan ko‘plab kishilar uchun olovning tushishi ravshan ko‘rinadi va bu manzarani ko‘rib hammalari hayratga tushadilar. Bu Qizil dengiz bo‘yida Isroil farzandlarini Misr lashkaridan ajratib turgan olov ustuniga o‘xshaydi.

“Tog‘dagi xalq ko‘zga ko‘rinmas Xudo oldida hayrat va qo‘rquv ichra sajda qiladi. Ular osmondan yuborilgan olovga qarashda davom etishga jur‘at eta olmaydilar. Ular o‘zlari ham yutib yuborilishidan qo‘rqadilar; va Ilyosning Xudosini o‘z otalarining Xudosi, sadoqat qarzi bilan bo‘ysunishlari lozim bo‘lgan Zot deb tan olish burchi oldida aybdorliklarini his etib, bir ovozdan shunday deb faryod qiladilar: ‘Egamiz, U Xudodir; Egamiz, U Xudodir.’ Bu nido hayratlanarli ravshanlik bilan tog‘ uzra yangraydi va pastdagi tekislikda aks-sado beradi. Nihoyat Isroil uyg‘ondi, aldovdan xalos bo‘ldi, tavba qildi. Nihoyat xalq Xudoni naqadar qattiq tahqirlaganini ko‘radi. Haqiqiy Xudo talab qiladigan oqilona xizmat bilan taqqoslanganda, Baalga sajda qilishning asl mohiyati to‘la fosh bo‘ladi. Xalq Xudoning shudringni ham, yomg‘irni ham O‘z ismini e‘tirof etishga olib kelinmagunlaricha to‘siq turganida namoyon bo‘lgan adolati va rahm-shafqatini tan oladi. Endi ular Ilyosning Xudosi har qanday butdan yuksak ekanini e‘tirof etishga tayyordirlar.” Payg‘ambarlar va shohlar, 153.

Qachongacha? Muso

Ramziy savol — “qancha vaqtgacha” — payg‘ambarlik Kalomida ilk bor Muso davrida misrliklar ustiga yuborilgan sakkizinchi ofatda ko‘tariladi. Sakkizinchi ofat — “chigirtkalar”dir (Islomning ramzi); ular “sharq shamoli” orqali olib kelinadi (bu ham Islomning ramzidir).

Muso va Horun Fir‘avnning huzuriga kirib, unga dedilar: “Ibroniylarning Xudosi — Egamiz shunday deydi: qachongacha Mening oldimda o‘zingni past tutishdan bosh tortasan? Xalqimni qo‘yib yubor, toki ular Menga xizmat qilsinlar. Aks holda, agar xalqimni qo‘yib yuborishdan bosh tortsang, mana, ertaga Men chegaralaringga chigirtkalarni keltiraman. Ular yer yuzini shunchalik qoplaydilar, yer ko‘rinmay qoladi; ular do‘ldan omon qolib, sizlarga saqlanib qolgan narsaning qoldig‘ini yeydilar va daladan sizlar uchun o‘sayotgan har bir daraxtni yeydilar. Ular sening uyingni ham, barcha xizmatkorlaringning uylarini ham, barcha misrliklarning uylarini ham to‘ldiradi; bundayini na otalaring, na otalaringning otalari yer yuzida bo‘lgan kundan to shu kungacha ko‘rganlar.” Shundan so‘ng u o‘girilib, Fir‘avn huzuridan chiqib ketdi.

Shunda Fir‘avnning xizmatkorlari unga dedilar: «Bu odam qachongacha biz uchun tuzoq bo‘lib qoladi? Bu odamlarni qo‘yib yuboring, toki ular o‘zlarining Xudosi — Egamizga xizmat qilsinlar. Hali ham Misr halok bo‘lganini bilmaysizmi?»

So‘ngra Muso va Horun yana Fir‘avn huzuriga keltirildi; u ularga dedi: Boringlar, Egangiz Xudoga xizmat qilinglar; lekin ketadiganlar kimlar?

Muso dedi: “Biz yoshlarimiz va qariyalarimiz bilan, o‘g‘illarimiz va qizlarimiz bilan, suruvlarimiz va podalarimiz bilan boramiz; chunki biz Egamizga bayram qilmoqchimiz.”

U ularga dedi: «Sizlarni va bolalaringizni qo‘yib yuborsam, Egamiz sizlar bilan shunday bo‘lsin! Ehtiyot bo‘linglar, chunki oldingizda yovuzlik turibdi. Yo‘q, unday emas! Endi faqat erkaklar borib, Egamizga xizmat qilsinlar; axir o‘zlaringiz ham shuni istagan edingiz». Va ular Fir‘avn huzuridan haydab chiqarildi.

Egamiz Musoga dedi: “Misr yurti uzra chigirtkalar uchun qo‘lingni uzat, toki ular Misr yurti ustiga chiqib, do‘l qoldirgan hamma narsani, yurtning barcha o‘t-o‘lanini yesinlar”. Muso hassasini Misr yurti uzra cho‘zdi, va Egamiz butun o‘sha kun va butun o‘sha tun davomida yurt ustiga sharq shamolini yubordi; tong otgach esa, sharq shamoli chigirtkalarni olib keldi. Chigirtkalar butun Misr yurti ustiga ko‘tarilib chiqdi va Misrning barcha hududlariga qo‘ndi; ular nihoyatda dahshatli edi. Ulardan oldin ular kabi chigirtkalar bo‘lmagan, ulardan keyin ham bundayi bo‘lmaydi. Chunki ular butun yer yuzini qoplab oldilar, shundayki, yurt qorong‘ilashdi; va ular do‘l qoldirgan yurtning barcha o‘t-o‘lanini hamda daraxtlarning barcha mevasini yeb bitirdilar. Butun Misr yurti bo‘ylab na daraxtlarda, na daladagi o‘t-o‘landa biror yashil narsa qolmadi.

Shunda Fir‘avn Muso bilan Horunni shoshilinch ravishda chaqirtirib, dedi: “Men Egangiz Xudoga ham, sizlarga ham qarshi gunoh qildim. Endi esa, iltimos, bu safargi gunohimni kechirgin va Egangiz Xudoga iltijo qilingki, bu o‘limnigina mendan daf etsin”. Muso Fir‘avn huzuridan chiqib, Egaga iltijo qildi. Va Egamiz nihoyatda kuchli g‘arb shamolini yubordi; u chigirtkalarni olib ketib, Qizil dengizga uloqtirdi; butun Misr hududida bitta ham chigirtka qolmadi. Chiqish 10:3–19.

Avval “Ibroniylarning Egang Xudosi” shunday so‘raydi: “Mening oldimda o‘zingni past tutishdan qachongacha bosh tortursan?” So‘ngra Fir‘avning xizmatkorlari yana Fir‘avnga shunday dedilar: “Bu odam qachongacha bizga tuzoq bo‘lib turadi?” Bu savol sakkizinchi balo paytida beriladi, u esa bir necha sababga ko‘ra 9/11 ga muvofiq keladi. O‘ninchi balo to‘ng‘ichlarning o‘ldirilishidir, bu xochga muvofiq keladi va undan keyin Qizil dengiz bo‘yidagi umidsizlik keladi; ilhom esa buni xoch paytida shogirdlarning umidsizligiga muvofiq qiladi, bu esa 1844 yildagi Milleritlarning buyuk umidsizligiga muvofiq keladi. Bu uch guvohning barchasi yakshanba qonuniga muvofiq keladi. O‘ninchi balo — yakshanba qonuni bo‘lib, undan ikki balo avval sakkizinchi balo “chigirtkalar”ni “sharq shamoli” ustida olib keldi. “Chigirtkalar” butun yer yuzini qopladi, xuddi bugun Islom majburiy immigratsiya orqali o‘z zulmatini yoyib, butun dunyoni larzaga solayotgani kabi. “Sahro chigirtkasi”ning lotincha nomi “locusta migratoria” bo‘lib, bu Islomning immigratsiya orqali tarqalishini ifodalaydi; bu esa tabiiy dunyoda migratsiya sifatida timsollangan.

To‘qqizinchi balo ushlab bo‘ladigan zulmat edi.

Egamiz Musoga dedi: Qo‘lingni osmon tomon cho‘zgin, toki Misr yurti ustiga zulmat tushsin, hatto seziladigan zulmat bo‘lsin. Va Muso qo‘lini osmon tomon cho‘zdi; va butun Misr yurtida uch kun davomida quyuq zulmat bo‘ldi: ular bir-birlarini ko‘rmas edilar, va uch kun davomida hech kim o‘z joyidan turmadi; ammo Isroil o‘g‘illarining hammasining turar joylarida yorug‘lik bor edi. Chiqish 10:21–23.

Karmel tog‘i va Ilyos orqali ifodalangan “qachongacha” ramziyligida osmondan olov tushganda namoyon bo‘ladigan bir farq bor. Ilyosning Xudosi Baal qila olmaydigan ishni qildi. Millerchilar tarixida bu farq qulagan Sardis protestantizmi bilan Millerchilar adventizmi o‘rtasida namoyon bo‘ldi. Muso bilan bog‘liq holda bu farq zulmat yoki yorug‘lik edi. Ibroniylarning uylarida yorug‘lik bor edi. Ishayo yana shuni ma‘lum qiladiki, Muso qatorida nuri yo‘q bo‘lganlar — ya‘ni Ilyos tomonidan halok qilinadiganlar hamda Millerchilar davrida protestantizmning mantiyasini yo‘qotadiganlar — “eshitib turib ham anglamaydigan; ko‘rib turib ham fahmlamaydigan” bir “xalq”dir. So‘ng bu xalq haqida shunday bir bayon qilinadi: “Bu xalqning yuragini yog‘ bosgan qilgin, quloqlarini og‘irlashtirgin, ko‘zlarini yumgin; toki ular ko‘zlari bilan ko‘rmasinlar, quloqlari bilan eshitmasinlar, yuraklari bilan anglamasinlar, qaytmasinlar va shifo topmasinlar.”

Ishni bajarishga tayyor, ammo quloq solmaydiganlarga va‘z qilish topshirig‘i ostida ezilgan Ishayo: “Shunda dedi: «Hazratim, qachongacha?»”

Misrning o‘nta balosining so‘nggi uchtasi 9/11 dan Yakshanba qonunigacha bo‘lgan uch qadamning guvohligini beradi. 1840-yil 11-avgustda birinchi farishtaning xabari qudrat bilan ta‘minlandi, 1844-yil 19-aprelda esa ikkinchi farishta keldi va 12–17-avgust kunlari Exeter Lager Yig‘inida qudrat bilan ta‘minlandi, uchinchi farishta esa 1844-yil 22-oktabrda keldi. Uchinchi farishta Yakshanba qonuni bilan muvofiqlashadi va shuning uchun uch qadamlı jarayonni belgilaydi, chunki birinchi va ikkinchisiz uchinchi bo‘lishi mumkin emas.

“Birinchi va ikkinchi xabarlar 1843 va 1844-yillarda berilgan edi, va biz hozir uchinchi xabarning e‘lon qilinishi ostidamiz; ammo uchala xabar ham hanuz e‘lon qilinishi lozim. Ularning haqiqatni izlayotganlarga takroran yetkazilishi bugun ham avvalgidek nihoyatda

zarurdir. Biz qalam va ovoz bilan bu e'lonni yangratmog'imiz, ularning tartibini va bizni uchinchi farishta xabariga olib keladigan bashoratlarning tatbiqini ko'rsatmog'imiz kerak. Birinchi va ikkinchisiz uchinchi bo'lishi mumkin emas. Bu xabarlarni biz dunyoga nashrlar va ma'ruzalar orqali yetkazishimiz, bashoratli tarix silsilasida bo'lib o'tgan narsalarni ham, bo'ladigan narsalarni ham ko'rsatishimiz kerak." Selected Messages, 2-kitob, 104, 105.

Misrning o'ninchi balosi ilhom orqali xoch va u bilan bog'liq bo'lgan keyingi umidsizlik bilan muvofiqlashtirilgan. Demak, o'ninchi balo uchinchi xabardir; payg'ambarlik zaruriyatiga ko'ra undan oldin birinchi va ikkinchi xabar kelishi shart. 9/11 da Rabbiiy Fir'avndan: "qachongacha?" deb so'radi va shundan darhol keyin Fir'avnning xizmatkorlari ham: "qachongacha?" deb so'rashdi. Muso Xudoning "qachongacha?" degan savolini Fir'avnga yetkazganidan so'ng, va xizmatkorlar Musoning savolini Fir'avnga takrorlashlaridan sal avval, Muso burilish nuqtasini shunday belgilaydi: "u o'girilib, Fir'avn huzuridan chiqib ketdi." Chiqish 10:6.

11-sentabr sharq shamoli bilan kelgan chigirtkalar balosini Muso keltirganida timsollangan bashoratli burilish nuqtasi edi.

"Xalqlar va jamoat tarixida burilish nuqtalari bo'lgan davrlar mavjud. Xudoning ilohiy inoyati ila, mana shunday turli inqirozli pallalar yetib kelganda, o'sha vaqt uchun nur beriladi." Bible Echo, August 26, 1895.

Keyingi balo qaysi toifaga mansub ekaningizga qarab zulmat yoki nur keltirdi. 9/11 "xalqlar va jamoat tarixidagi burilish nuqtasi" edi. O'sha paytda Xudoning xalqi qaytib, qadimiy yo'llarda yurishga da'vat etildi, ammo ular o'sha yo'llarda yurishdan bosh tortdilar va karnay sadosiga quloq solmadilar. Ilyosdan keyin zulmat bilan nur o'rtasida ajralish amalga oshirildi, Muso esa: "qachongacha?" deb so'radi. U ushbu parçada yana shunday deydi:

"Xalqlar va jamoat tarixida burilish nuqtalari bo'lgan davrlar mavjud. Xudoning ilohiy tadbirida, bu turli inqirozli pallalar yetib kelganda, o'sha vaqt uchun nur beriladi. Agar u qabul qilinsa, ruhiy taraqqiyot yuz beradi; agar u rad etilsa, ruhiy tanazzul va halokat ortidan keladi." Bible Echo, August 26, 1895.

Keyingi maqolada "qancha vaqtgacha" mavzusini davom ettiramiz.

"1842-yil may oyida Massachusetts shtatining Boston shahrida Umumiy Konferensiya chaqirildi. Bu yig'ilishning ochilishida Haverhilldan bo'lgan birodarlar Charles Fitch va Apollos Hale Daniel va Yuhanning tasviriy bashoratlarni, ularning amalga oshganini ko'rsatuvchi bashoratli sonlar bilan birga matoga chizib, taqdim etdilar. Birodar Fitch Konferensiya oldida o'z jadvalidan tushuntirar ekan, bu bashoratlarni tekshirar chog'ida, agar shu yerda taqdim etilgandek biror narsa tayyorlay olsa, bu mavzuni soddalashtirib, uni tinglovchilarga bayon etishni o'zi uchun yengillashtiradi, deb o'ylaganini aytdi. Bu yerda yo'limizda yanada ko'proq nur bor edi. Bu birodarlar Rabbiiy 2 468 yil muqaddam Habakkukka vahiyda ko'rsatgan ishni qilayotgan edilar: "Vahiyini yoz va uni lavhalar ustiga ravshan qil, toki uni o'qigan kishi yugurib borsin. Chunki vahiy hali belgilangan vaqt uchundir." Habakkuk 2:2."

“Mavzu yuzasidan bir oz muhokamadan so‘ng, bunga o‘xshash uch yuz nusxani litografiya usulida ko‘paytirishga bir ovozdan qaror qilindi va bu tez orada amalga oshirildi. Ular ‘43-jadvallar’ deb ataldilar. Bu nihoyatda muhim Konferensiya edi.” Joseph Batesning Autobiography, 263.

“Men 1843 yilgi jadval Rabbimizning qo‘li bilan yo‘naltirilganini va uni o‘zgartirmaslik kerakligini ko‘rdim; raqamlar U xohlaganidek bo‘lgan; Uning qo‘li ayrim raqamlardagi bir xatoni ustida bo‘lib, uni yashirib turgan, shuning uchun Uning qo‘li olib tashlanmaguncha hech kim uni ko‘ra olmas edi.” Early Writings, 74.

“‘Asl e’tiqod’ asosida turgan Ikkinchi Kelish ma’ruzachilari va nashrlarining birlashgan guvohligi shundan iborat ediki, jadvalning nashr etilishi Habakkuk 2:2, 3 ning amalga oshishi edi. Agar jadval bashoratning bir mavzusi bo‘lgan bo‘lsa (va buni inkor etuvchilar asl e’tiqodni tark etadilar), unda bundan 2300 kunni sanash uchun miloddan avvalgi 457-yil boshlang‘ich yil ekanligi kelib chiqadi. ‘Vahiyning’ ‘kechikishi’, ya’ni kechikish vaqti bo‘lishi uchun, 1843-yil birinchi e’lon qilingan vaqt bo‘lishi zarur edi; bu vaqt ichida bokira qizlar guruhi vaqt haqidagi buyuk mavzu yuzasidan, Tungi Faryod orqali uyg‘otilishlaridan sal oldin, mudrab uxlab qolishi kerak edi.” Second Advent Review and Sabbath Herald, I jild, 2-son, James White.